

vábbá két hatásos adó kivetése, mégpedig a kénre és a nitrogén-oxidra. 1997-ben az illetékes bizottság újabb ökoadókat bevezetését javasolta.

1990-ben Finnország volt az első, aki kivétel nélkül vezette be a CO₂-adót. Az energiával kapcsolatos adók 75%-a CO₂-adó volt, 25%-a energiaadó. 1997-től az adómértékek növekedtek, és különbséget tettek az ágazatok között. Amíg a háztartások a villamos energia után kb. 0,006 ECU/kWh adót fizetnek, addig az ipar és a kereskedelem 0,0025 ECU/kWh-t.

Olaszországban a magas energiaadónak több magyarzata van. Egyrészt a közvetett adóztatás megbízhatóbb a déli országokban, másrészt az olaszok kis autókkal közlekednek, és földrajzi okok miatt fűtési célból nem sok energiát fogyasztanak. A kormány legutóbbi költségvetési javaslatában szerepel a benzin, a gázolaj, a szén és az ásványi olaj jövedéki adójának emelése évente 5 éven keresztül. 1999-ben az így keletkező 1,5

milliárd ECU-t Dél-Olaszország munkanélküliségének csökkentésére és környezetvédelmi programokra fordítják.

Számos kisebb ökoadó kivetése után 1996-ban került bevezetésre egy energiaadó Hollandiában. A létminimum alatti és egy bizonyos küszöbérték feletti energia-fogyasztás adómentes maradt (ez utóbbi azért, hogy az energiaigényes iparágak versenyképességét ne veszélyeztesék). Most döntöttek úgy, hogy az energiaadót három lépésben megkétszerezik az elkövetkezendő négy évben. A végrehajtás – főleg az üzemanyagadó emelése – függ a német adópolitikától is, mivel Hollandia küzd a Németországból jövő üzemanyag-turizmus ellen. Jelenleg pénzügyileg támogatják a határhoz közel eső töltőállomásokat, hogy ellentételezzék a veszteségüket.

Az energiaadó bevezetésével kapcsolatos félelmek és akadályok leküzdésére Magyarországon a fenti esettanulmányokból is meríthetünk ötleteket, úgy-

mint az energiaigényes folyamatoknak, iparágaknak nyújtott adómentesség, a határmenti adókiegyenlítés, a bevételek visszaforgatása, az energiatakarékossági beruházások adókedvezménye, nemzetközi harmonizáció, a környezetvédelmi adóreform egy politikai csomagba való beépítése stb. Ezenkívül hasznos lenne itthon is az érintetteket tömörítő ún. Ökoadó Bizottság felállítása, a környezetvédelmi szempontból káros támogatások és szabályok megszüntetése, széleskörű párbeszéd a társadalommal és az érintettekkel, és az adó alapos megtervezése és fokozatos bevezetése.

Tanyi Anita

* Kai Schlegelmilch: *Energy Taxation in the EU and some Member States: Looking for Opportunities Ahead.* Brüsszel, 1998. november. A teljes tanulmány leihívható Interneten: <http://www.wupperinst.org/Publikationen/Taxation/tax.pdf>

Bogib 16437

Barlangpusztítás a Bakonyban

1998 elején – a Bakonyban elsőként – „Aggtelek kategóriájú” barlangrendszer fedezték föl. Bejárata az eplényi kőbánya területén nyílt meg. A Kávás-hegy oldalában működő kőfejtő korábban helyi jelentőségű volt, majd a Mész-kő és Dolomit Kőbányászati Kft. vette meg.

A vállalkozásnak útjában áll minden természeti érték, mivel az egész hegyoldalt el szeretné bontani. Mikor a barlang léte kitudódott, a járatokat több helyen berobbantották és a bejáraton át betemették. Ezzel súlyosan megsértették a természet védelméről szóló törvényt és a Büntető Törvénykönyv 281. paragrafusát. Nem számított az sem, hogy hazánkban a 60-as évektől minden barlang védett. Takó Gyula üzemvezetőt azonban elbocsátották állásából, mert szólni mert a barlangrendszer létezéséről. Azóta csak segédmunkásként dolgozhat.

Közben eltelt egy év, és a bányászat tovább folytatódik. A terjeszkedésnek máris egy erdőréssz esett áldozatul. A por olyan mértékben lepi el a környéket, mintha egy elavult cementgyár üzemelne itt, a bakonyi erdő közepén. A szomszédban stratégiai üzemanyag-tároló telep működik. A robbantások veszélyeztetik a nyílt karszterületen létesült tartályokat. Sérülésük ese-

Itt nyílt az eltemetett és berobbantott barlangrendszer bejárata

tén akadálytalanul jut le az olaj hazánk legfontosabb ivóvízbázisába, a Bakony karsztvízrendszerébe. Így Veszprém vízellátása is lehetetlenné válhat.

A barlangrendszer feltárása, tényleges védelme a mai napig sem valósulhatott meg, holott rendkívüli jelentősége már a tavaly év eleji egyetlen bejáráson kiderült. A szokatlanul nagy méretek, a kürtök sorozata és a falakat borító kristálykéreg akár a Balaton-környék legnagyobb turisztikai látnivalójává emelhetnék. Úgy látszik, a század elejéhez képest is visszaléptünk. Hiszen akkor még leállították a kitermelést, miután

kőfejtés közben felfedezték a Pál-völgyi-barlangot. Romániában is az a gyakorlat, hogy megvédik a kőbányászat során feltáruló barlangokat. Erre példa a Nagyváradtól 70 km-re fekvő Medve-barlang. Megnyitása óta a turizmus biztos megélhetést nyújt a környékbelieknek.

Reméljük, a Bakony esetében is így lesz. Az eplényi barlangrendszer megmentéséért immár minisztériumi szinten folynak az erőfeszítések. Sokáig már nem állhat ezzel szemben a Balatonfelvidéki Nemzeti Park geológiai felügyelője, aki első fokon lett volna köteles eljárni.

Kocsis Ákos